

Sygn. akt III Ca 876/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Roman Troll (spr.)

Sędziowie: SO Henryk Brzyżkiewicz

SO Marcin Rak

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z wniosku R. W.

z udziałem B. W.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Z. (...)

z dnia 1 lutego 2018 r., sygn. akt VIII Ns 1039/15

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **oddalić wnioski wnioskodawcy i uczestniczki postępowania o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Marcin Rak SSO Roman Troll SSO Henryk B.

Sygn. akt III Ca 876/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. W. wniósł o podział majątku wspólnego jego i uczestniczki postępowania B. W.. Wskazał, że w jego skład wchodzi własnościowy lokal mieszkalny położony w Z. przy ul. (...) o wartości 75000 zł i wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie mu tego lokalu na wyłączną własność z obowiązkiem spłaty na rzecz uczestniczki postępowania kwoty 37500 zł w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania wniosła o przeprowadzenie postępowania o podział całego majątku wspólnego stron nie kwestionując wartości lokalu mieszkalnego.

Sąd Rejonowy w Z. 1 lutego 2018 r. postanowił:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy oraz uczestniczki postępowania wchodzi następujące składniki majątkowe o wartościach;

1. lokal mieszkalny stanowiący odrębną własność położony w Z. przy ulicy (...), dla którego Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem w wysokości (...) części w własności gruntu oraz częściach wspólnych budynku dla których Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 75 000 zł,

2. 2000 zł pochodzące ze sprzedaży przez wnioskodawcę samochodu V. (...) III o nr rejestracyjnym (...),

3. 1500 zł pochodzące ze sprzedaży przez wnioskodawcę motoroweru (...),

4. 1000 zł pochodząca ze sprzedaży przez wnioskodawcę roweru,

II. dokonać podziału majątku wspólnego stron, w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność wnioskodawcy składniki majątkowe opisane w punkcie I podpunkty 1,2,3,4 postanowienia o wartości 79500 zł,

III. oddalić wniosek uczestniczki postępowania o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym,

IV. oddalić wnioski w pozostałym zakresie,

V. zobowiązać uczestniczkę postępowania do wydania wnioskodawcy nieruchomości opisanej w punkcie I podpunkt 1,

VI. oddalić wniosek uczestniczki postępowania w zakresie dokonania podziału majątku w odniesieniu do odkurzacza marki D.,

VII. umorzyć postępowanie w zakresie dotyczącym dokonania podziału majątku wspólnego w odniesieniu do telewizora S., laptopa i kserokopiarki,

VIII. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania 39750 zł tytułem wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym, płatną w dwóch ratach po 19875 zł, pierwsza płatna w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie podziału majątku wspólnego, druga płatna w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie podziału majątku wspólnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności,

IX. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestniczka postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Orzeczenie to zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych: małżeństwo R. W. i B. W., zawarte w dniu 12 sierpnia 1999 roku, zostało rozwiązane przez rozwód z winy obu stron wyrokiem z 28 kwietnia 2015 r.; między małżonkami nie została zawarta umowa majątkowa i w trakcie trwania związku małżeńskiego istniała między nimi ustawowa wspólność majątkowa, a w trakcie małżeństwa postępowania nabyli mieszkanie położone w Z. przy ul. (...); posiadali też samochód marki V. (...), motorower marki (...) oraz rower, które to przedmioty zostały sprzedane przez wnioskodawcę. W skład podlegającego podziałowi majątku wspólnego małżonków wchodzi: lokal mieszkalny stanowiący odrębną własność położony w Z. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 75000 zł, środki pieniężne (2000 zł) pochodzące ze sprzedaży przez wnioskodawcę samochodu V. (...) o nr rej. (...), środki pieniężne (1500 zł) pochodzące ze sprzedaży motoroweru (...), środki pieniężne (1000 zł) pochodzące ze sprzedaży roweru. Uczestniczka postępowania około 2002 r. wyjechała do (...), gdzie aktualnie zamieszkuje,

w celach zarobkowych; otrzymała tam mieszkanie, które wspólnie z synami wyremontowała

i urządziła; nie zamieszkuje ona w mieszkaniu przy ul. (...) w Z., jednakże mimo wyjazdu do (...) partycypowała w kosztach jego utrzymania, jak i w remontach. Wnioskodawca w czasie trwania małżeństwa, ze względu na stan zdrowia, nie pracował, od 1999 r. otrzymuje rentę w wysokości około 2000 zł brutto; nadto płacił alimenty w wysokości 300 zł na dzieci z poprzedniego małżeństwa. Wnioskodawca we wrześniu 2014 r., po zniszczeniu mienia przez uczestniczkę postępowania, wyprowadził się z mieszkania przy ul. (...) i obecnie wynajmuje pokój.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków i przesłuchaniu uczestniczki, w których wskazywali, iż uczestniczka postępowania zamierza wrócić do mieszkania przy ul (...). Wskazał przy tym, że uczestniczka postępowania zaspokaja swoje potrzeby mieszkaniowe w (...), posiada tam mieszkanie, jest otoczona rodziną, zatem powrót do Polski po tak wielu latach, zwłaszcza w sytuacji, gdy jej rodzina powrotu takiego nie planuje, budzi wątpliwości.

Przy tak dokonanych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy, przywołując regulacje art. 31 § 1 i 2 k.r.o., 43 § 1 i 2 k.r.o., art. 567 k.p.c., art. 688 k.p.c., art. 320 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., dokonał podziału majątku przyznając wnioskodawcy wszystkie jego składniki o łącznej wartości 79500 zł. Wziął przy tym pod uwagę, że uczestniczka postępowania nie mieszka w Z., a swoje potrzeby mieszkaniowe zaspokaja w (...), zaś wnioskodawca mieszka w Z. i obecnie wynajmuje pokój w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, z a lokalu przy ul. (...) przestał korzystać na skutek dokonania zniszczenia jego mienia przez uczestniczkę postępowania, jednakże wyraża chęć powrotu do tego mieszkania. Bez znaczenia dla przyznania wnioskodawcy lokalu mieszkalnego była okoliczność podnoszona przez uczestniczkę postępowania, że środki pieniężne na wykup tego mieszkania pochodziły z jej majątku osobistego, gdyż nie wykazała, aby otrzymała je w ramach darowizny od synów (dowód z przesłuchania świadków bowiem został przeprowadzony na inne okoliczności), zaś wnioskodawca temu zaprzeczył wskazując, iż zakupu mieszkania dokonali ze środków pochodzących z majątku wspólnego; niewątpliwie jednak mieszkanie zostało nabyte do majątku wspólnego i jako takie stanowiło składnik majątku wspólnego. Środki pochodzące ze sprzedaży samochodu, motoroweru i roweru powinny przypaść wnioskodawcy, gdyż dokonał on sprzedaży tych przedmiotów i dysponował, z wyłączeniem uczestniczki postępowania, środkami pieniężnymi uzyskanymi ze sprzedaży.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku uczestniczki postępowania o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym. Zaznaczył przy tym, że różny stopień przyczynienie się do powstania majątku wspólnego jest najczęściej wynikiem tego, iż jedno z małżonków trwoni majątek bądź w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania tego majątku (nie uwzględnia się bowiem przy ustaleniu różnego stopnia przyczynienia samej różnicy finansowej dochodów małżonków, jeżeli każde z nich w miarę swoich sił i możliwości zarobkowych przyczynia się do powstania majątku wspólnego). Odejście od zasady równości udziałów możliwe jest jedynie wtedy, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie, w sposób rażący i uporczywy nie przyczynia się do powiększania majątku wspólnego stosownie do swych sił i możliwości zarobkowych.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek wnioskodawcy o podział środków pieniężnych uzyskanych za samochodu marki N. (...), gdyż zostały przeznaczone na potrzeby rodziny i jako takie nie mogą podlegać podziałowi. Z kolei srebrne monety, wyposażenie mieszkania w (...), telewizor Samsung stanowią majątek osobisty uczestniczki postępowania. Oddalił również wniosek uczestniczki postępowania o podział majątku co do odkurzacza marki D., gdyż nie wykazała, że ten wchodził w skład majątku dorobkowego.

Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym dokonania podziału majątku wspólnego w odniesieniu do telewizora marki S., laptopa i kserokopiarki, a to wobec zgodnego oświadczenia stron, że przedmioty te nie przedstawiają żadnej wartości.

Wnioskodawcy przypadł więc majątek wspólny o wartości 79500 zł, dlatego to na rzecz uczestniczki postępowania przypada w ramach spłaty tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym 39750 zł; zostało ona rozłożona na dwie raty.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c., gdyż nie występuje sprzeczność interesów między uczestnikami postępowania domagającymi się zniesienia współwłasności a prezentującymi jedynie odmienne zapatrywania co do sposobu dokonania zniesienia współwłasności.

Apelację od tego postanowienia złożyła uczestniczka postępowania zaskarżając je w części dotyczącej punktów: II, III, V, VIII i IX. Zarzuciła mu:

a) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie oceny w zakresie ustaleń odnoszących się do kwestii związanych

ustaleniem nierównych udziałów majątku wspólnym z pominięciem istotnej części tego materiału, a to zeznań K. T. oraz A. B. i uczestniczki postępowania, z których wynikało, że w sprawie zaszyły względy natury etycznej, powodujące, że w tej sprawie równość udziałów małżonków majątku wspólnym koliduje z zasadami współżycia społecznego;

b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na wynik sprawy, polegający na niepoczynieniu żadnych ustaleń faktycznych w zakresie rażącego i uporczywego nieprzyczyniania się wnioskodawcy do pracy we wspólnym gospodarstwie domowym oraz jego zdrady małżeńskiej;

c) naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez: sprzeczne z zasadami i logiki doświadczenia życiowego uznanie, że uczestniczka postępowania nie zamierza wrócić do Polski; brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, a to zeznań K. T., A. B. i uczestniczki postępowania, a także dokumentów załączonych do pisma procesowego uczestniczki postępowania z 14 listopada 2016 r., z których wynikało, że uczestniczka postępowania wyjechała zagranicę tylko z powodów ekonomicznych, z uwagi na barierę językową i wiek nie zaaklimatyzowała się do życia w (...), od czasu wyprowadzki wnioskodawcy z lokalu mieszkalnego położonego w Z. czynności zachowawcze wobec tego lokalu podejmuje tylko ona, a zamieszkiwała w tym lokal na długo przed zawarciem związku małżeńskiego, zaś środki na jego zakup (10300,40 zł) pochodziły z pieniędzy, które otrzymała w ramach darowizny od synów; sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że wnioskodawca jest w stanie zapłacić uczestniczkę postępowania tytułem wyrównania wartości udziału w tym lokalu, chce wrócić do lokalu i wynajmuje pokój w Z..

Zarzuciła także naruszenie art. 567 k.p.c. poprzez nierozliczenie z urzędu wydatku w wysokości 10300,40 zł z majątku osobistego uczestniczki postępowania na majątek wspólny.

Przy tak postawionych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia:

w pkt. II poprzez przyznanie na wyłączną własność lokalu uczestniczkę postępowania,

w pkt. V poprzez zobowiązanie wnioskodawcy do wydania jej tego lokalu, w pkt. III poprzez ustalenie, że udział uczestniczki postępowania w majątku wspólnym wynosi 4/5, a wnioskodawcy 1/5, w pkt. VIII poprzez zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania 6249,80 zł dopłaty płatnej z ustawowymi odsetkami od dnia prawomocności postanowienia o podziale majątku. Nadto wniosła o zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od uczestniczki postępowania na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego. Ponadto wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci kartotek finansowych i z 8 maja 2018 r. oraz dowodów zapłaty, a to na okoliczność ustalenia wysokości aktualnego zadłużenia lokalu mieszkalnego i spłaty jego części (połowy) przez wnioskodawcę, a także nieregulowania tych opłat przez uczestniczkę postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy w zdecydowanej części są prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy uznaje za własne. Należy jedynie zaznaczyć, że Sąd Rejonowy nie zwrócił uwagi na to, iż wnioskodawca będąc przesłuchany na rozprawie 23 stycznia 2018 r. wskazał jako swoje miejsce zamieszkania G., zaznaczając że wynajmuje

pokój /zeznania wnioskodawcy k. 256v. - 257/. Jednak zasadnicze ustalenia faktyczne, dotyczące okoliczności istotnych dla rozpoznania sprawy, zostały ustalone w sposób prawidłowy.

Tylko rażące i uporczywe nieprzyczynianie się do powiększania majątku wspólnego stanowi podstawę ważnych powodów umożliwiających odmienne ustalenia udziałów majątku wspólnym. Może do tego dojść dopiero wówczas, gdyby małżonkowie w miarę swoich sił

i możliwości zarobkowych nie przyczyniają się do powstania tego majątku w sposób rażący lub uporczywy, co wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, a ocenie podlega całokształt wykonywania przez małżonków ciężących na nich obowiązków względem rodziny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2018 r., sygn. akt II CNP 11/17, Lex 2483319

i przywołane tamże orzecznictwo). Nie stanowi ważnego powodu uzasadniającego ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym sytuacja, gdy jeden z małżonków nie przyczynia się do powstania majątku wspólnego z przyczyn obiektywnych, niezależnych od jego woli, takich jak choroba (por. E. S.-B.: [w] Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod red. J. W., LexisNexis z 2014 r., teza 21. do art. 43; T. S.:

w:] Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod red. H. D. i T. S., Lex z 2013 r., teza 7. do art. 43 i przywołane tam orzecznictwo oraz literatura).

Apelująca powołuje się na to, że niewłaściwie ustalono okoliczności faktyczne, gdyż wyjechała ona do (...) tylko z powodów ekonomicznych, nie zaaklimatyzowała się tam i nie zna języka, a od 2014 r. to ona podejmuje czynności zachowawcze względem lokalu mieszkalnego, w którym zamieszkiwała na długo przed zawarciem związku małżeńskiego, zaś środki na jego zakup pochodziły z darowizny na jej rzecz.

Zarzuty apelującej, co do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. odnośnie ustaleń dotyczących nierównych udziałów, są bezzasadne. Sąd Rejonowy wskazywał w uzasadnieniu swojego orzeczenia na powody odmowy wiarygodności zeznaniom świadków i uczestniczki postępowania co do jej zamiaru powrotu do Polski, zaznaczając że ma ona mieszkanie (dom)

w (...), jest tam otoczona rodziną, dlatego jej twierdzenia składane w toku postępowania budzą wątpliwości. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że kwestię ustalenia nierównych udziałów uczestniczka postępowania wiąże z nieprawidłowym postępowaniem w trakcie trwania małżeństwa przez wnioskodawcę, który nie przyczyniał się do pomocy, lecz korzystał z jej nieobecności, by romansować z inną kobietą. Trzeba jednak wyraźnie zaznaczyć, że ich małżeństwo zostało rozwiązane z winy ich obojga, a to oznacza, że każde z nich się do tego przyczyniło. Zapomina również apelująca o tym, że wnioskodawca nie pracował, albowiem już na początku małżeństwa przeszedł zawał (aczkolwiek wspomina o tym w uzasadnieniu apelacji, ale nie przywiązuje do tego odpowiedniej wagi) i otrzymywał z tego tytułu rentę

w wysokości około 2000 zł brutto.

Trzeba w tym miejscu także podkreślić, że uczestniczka postępowania we wrześniu 2014 r. zniszczyła należące do wnioskodawcy rzeczy osobiste znajdujące się w mieszkaniu

w Z., na skutek czego została skazana prawomocnym wyrokiem, a wnioskodawca wyprowadził się z tego mieszkania i obecnie zamieszkuje wynajmowanym pokojem w G..

Wnioskodawca wskazywał, że nie mógł zatrudnić się na stałe, albowiem jest rencistą

i nie pozwalało mu na to zdrowie. Otrzymywanie renty z tytułu stanu zdrowia wskazuje zaś na to, że jego twierdzenia należy uznać za zasadne.

Nie ulega żadnej wątpliwości, nie zostało też zaprzeczone w toku postępowania

/k. 257-257v./, że w (...) uczestniczka postępowania zamieszkuje – obecnie

w domu uzyskanym od państwa /zeznania uczestniczki postępowania k. 232-233/, który otrzymała ze względu na stan zdrowia wnioskodawcy, który musiał się nawet tam stawić

w określonym czasie, gdy była komisja /zeznania wnioskodawcy k. 256v.-257/. Dlatego też do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych uczestniczki postępowania poza granicami kraju przyczynił się także wnioskodawca i to niezależnie od rozpadu związku małżeńskiego pomiędzy nimi.

W takich okolicznościach faktycznych trudno uznać, że zaszły jakiegokolwiek ważne powody umożliwiające rozstrzygnięcie o udziałach w majątku wspólnym w inny sposób niż po połowie.

Jeżeli apelująca uważa, że środki na zakup mieszkania wydała z majątku osobistego, to nic nie stało na przeszkodzie, aby złożyć wniosek o rozliczenie tych nakładów w toku postępowania przed sądem I instancji. Nie ma zaś żadnych podstaw, aby dokonywać z tej przyczyny ustalenia nierównych udziałów. Tym bardziej, że małżonkowie wspólnie nabyli tenże lokal mieszkalny, a mieszkali w nim także razem przed jej wyjazdem do (...)

Sąd ocenia stan faktyczny sprawy na moment zamknięcia rozprawy, obecnie uczestniczka postępowania ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe poza granicami kraju i przyznawanie jej tego lokalu mieszkalnego byłoby pozbawione sensu; nie zamieszkałaby w nim, gdyż przebywa w (...) i tam ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe. Dlatego też nie ma znaczenia to czy zamierza ona wrócić do Polski po uzyskaniu emerytury czy też nie. Jednocześnie spłata, którą otrzyma od wnioskodawcy (ostatecznie w dwóch ratach, przy czym ostatnia płatna w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia) umożliwi jej uregulowanie części należności za ewentualny zakup mieszkania w Polsce, jeżeli taką będzie miała wolę. Natomiast mieszkanie to nie jest jej potrzebne, bo potrzeby mieszkaniowe ma zaspokojone w domu w (...), który przekazało jej państwo, jak również przekazało jej materiały na remont /zeznania uczestniczki postępowania k. 232-233/. Dodatkowo trzeba podkreślić, że uczestniczka postępowania dłużej niż w tym lokalu przebywa
w (...)

W takich okolicznościach trudno zasadnie twierdzić, że uczestniczka postępowania nie zaaklimatyzowała się w (...), tym bardziej, że pozostaje tam jej matka i dzieci, a jest ona z nimi w bardzo bliskim kontakcie.

Nie ma zaś znaczenia fakt, że przed zawarciem związku małżeńskiego zamieszkiwała w tym lokalu (przedłożyła umowę z 1997 r. /k. 83-89/, a małżeństwo zawarli dwa lata później /k. 14/), albowiem ostatecznie w 2002 r. wyprowadziła się z niego wyjeżdżając do (...) Dłużej przebywa więc poza tym mieszkaniem.

Warto także podkreślić, że nabycie do majątku wspólnego w 2011 r. lokalu, który obecnie jest przedmiotem podziału, wyraźnie stanowi o tym, że pomimo wyjazdu uczestniczka postępowania nie uważała, że tylko ona powinna być jego właścicielką. Z akt sprawy wyraźnie wynika, że do napięcia stosunków pomiędzy małżonkami doszło dopiero później, a stan chorobowy wnioskodawcy oraz renta, którą pobiera wskazują na to, że nie mógł on podjąć dodatkowej pracy zarobkowej. Uczestniczka postępowania niczego innego nie wykazała, a to ją obciąża w tym zakresie ciężar dowodowy (por. art. 6 k.c.).

Uczestniczka postępowania nie wskazuje jakich to dokładnie obowiązków względem rodziny wnioskodawca nie wykonywał za wyjątkiem tych dotyczących rozpadu pożycia i tego, że to ona pomagała rodzinie. Było to jednak efektem tego, że wnioskodawca z uwagi na stan zdrowia nie podjął zatrudnienia, niczego innego nie wykazano. Dodatkowo trzeba jeszcze raz podkreślić, że długotrwały pobyt uczestniczki postępowania w (...) nie stanowił podstawy zarówno do wnioskowania (przed sądem I instancji) o zwrot nakładów na mieszkanie związanych z jego wykupem, jak i zaznaczenia w jakikolwiek sposób w akcie notarialnym, że środki pochodzą tylko z majątku jej odrębnego. Uczestniczka postępowania w akcie notarialnym ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i jego sprzedaży /k. 9-12/ nie wskazywała, że środki na jego zakup pochodzą z jej majątku odrębnego, co więcej oboje z mężem wskazali, mężem zapłacili cenę 10300,40 zł przed podpisaniem umowy

(§ 4), aczkolwiek potwierdzenie dokonania wpłaty otrzymała uczestniczka postępowania

/k. 92/, ale tym bardziej nic nie stało na przeszkodzie, aby zaznaczyć w umowie, że te środki pochodziły z jej majątku odrębnego. Brak takiego zaznaczenia, przy tym następstwie zdarzeń (wpierw zapłata potem umowa, w której wskazano, że oboje małżonkowie zapłacili cenę), musi prowadzić do wniosku, że środki te nie pochodziły z majątku

odrębnego, a stawiane obecnie przez apelującą tezy są konstruowane tylko na potrzeby postępowania. Dlatego też trudno przyznać, że tylko ona przyczyniła się do nabycia tego lokalu; ostatecznie to wnioskodawca w nim mieszkał praktycznie przez cały czas jej pobytu w (...), aż do września 2014 r.

Nie można także nie brać pod uwagę tego, że rozwód nastąpił z winy obojga małżonków, a uczestniczka postępowania została skazana prawomocnym wyrokiem sądu karnego za uszkodzenie mienia wnioskodawcy we wrześniu 2014 r., na skutek czego on musiał się wyprowadzić z tego mieszkania.

Powyższe okoliczności powodują, że brak jest w sprawie ważnych powodów do ustalenia nierównych udziałów. W tym wypadku chodzi bowiem o winę odnoszącą się do nieprzyczyniania się do powstania majątku, a nie o winę w rozkładzie pożycia małżeńskiego.

W tych okolicznościach zarzuty dotyczące błędów w ustaleniach faktycznych i niewłaściwej oceny dowodów nie zasługują na uwzględnienie. Przedmioty majątkowe podlegające podziałowi przyznaje się stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli (por. art. 212 § 2 k.c.), a w realiach rozpoznawanej sprawy przyznanie lokalu mieszkalnego wnioskodawcy jest uzasadnione. Trzeba też zaznaczyć, że także wnioskodawca uregulował połowę zadłużenia w opłatach za mieszkanie w maju 2018 r. /k. 191-193/ - dokumenty dołączone w tej części do odpowiedzi na apelację nie były sporne. To zaś oznacza, że uczestniczka postępowania nie pokrywała tego zadłużenia, a na 8 maja 2018 r. wyniosło ono prawie 3000 zł. W aktach sprawy znajdują się zaś także wcześniejsze dowody wpłat należności za mieszkanie dokonywane przez wnioskodawcę i to także po wrześniu 2014 r. /k. 110-179/. Niemniej jednak zasadne jest ustalenie Sądu Rejonowego, oparte na przeprowadzonych dowodach, że w kosztach utrzymania tego lokalu partycypowała także uczestniczka postępowania, to samo dotyczy remontów; ostatecznie wspólnie nabyli to mieszkanie jako małżeństwo w czasie, gdy nie było pomiędzy nimi nieporozumień.

Kompleksowość postępowań działowych powoduje, że w ich ramach rozpoznawane są także roszczenia dotyczące zwrotu nakładów i wydatków z majątków osobistych małżonków na majątek wspólny oraz odwrotnie (por. art. 618 § 1 k.p.c. w związku z art. 567

§ 3 k.p.c., art. 688 k.p.c. i art. 45 § 1 k.r.o.), a także dokonuje się rozliczenia roszczeń związanych z dokonywanymi po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej nakładami (art. 567

§ 1 k.p.c.). Nie są to więc rozstrzygnięcia zapadające z urzędu, a sąd jest związany zakresem zgłoszonego żądania i nie może orzekać co do przedmiotu nieobjętego żądaniem ani ponadto to żądanie.

Rozliczeniu w postępowaniu odwoławczym mogłyby podlegać tylko nakłady poniesione na majątek wspólny związane z kosztami jego utrzymania po wydaniu zaskarżonego orzeczenia, ale też tylko wówczas gdyby tego rodzaju roszczenia zostały zgłoszone w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Nie podlegają zaś rozliczeniu w postępowaniu odwoławczym nakłady na nabycie majątku wspólnego, których nie zgłoszono w postępowaniu przed sądem I instancji; tego rodzaju roszczeń uczestniczka postępowania zaś nie składała, co wynika chociażby z apelacji, w której dopiero te roszczenia podnosi (por. art. 316

§ 1 k.p.c. w związku z art. 383 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., a także postanowienie Sądu Najwyższego z 16 października 1997 r., sygn. akt II CKN 395/97, LEX nr 50532 i przywołane tamże orzecznictwo oraz literaturę).

Trzeba też zaznaczyć, że zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka postępowania nie posiadają takich środków, które umożliwiłyby im spłatę z samych dochodów; każdy z nich musi skorzystać co najmniej z pomocy rodziny lub nawet zaciągnięcia kredytu. Oboje reprezentowani są przez fachowych pełnomocników, ale żadne z nich nie wniosło o zabezpieczenie spłaty. Sąd Okręgowy też nie widzi takiej konieczności, gdyż wnioskodawca, przeprowadzając się do tego lokalu, będzie miał wystarczająco dużo czasu, aby zaciągnąć stosowny kredyt, by spłacić uczestniczkę postępowania. Nic zaś nie przemawia za tym, aby miał zamiar wyzbyć się tego lokalu, który zabezpieczy przecież jego potrzeby mieszkaniowe.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa, za wyjątkiem tej dotyczącej rozstrzygnięcia o spłatach, albowiem w tej części stosuje się art. 212 § 3 k.c.

Dlatego też zasadnicze zarzuty apelacji są bezzasadne, zaś ten dotyczący miejsca obecnego zamieszkania wnioskodawcy nie stanowi argumentu przeważającego co do oceny jej zasadności.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., należało orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., gdyż stanowi on zasadę w toku postępowania nieprocesowego, a udziały wnioskodawcy i uczestniczki postępowania w majątku wspólnym są równe.

SSO Marcin Rak SSO Roman Troll SSO Henryk Brzyzkiewicz